

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Ekerö kommun

*Richard Vahul,
auktoriserad revisor
och certifierad
kommunal revisor*

*Samir Sandberg och
Hugo Horstmann,
revisionskonsulter*

Mars 2019

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	7
3.2.	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1.	Iakttagelser	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	8
3.3.	Rättvisande räkenskaper	8
3.3.1.	Iakttagelser	8
3.3.2.	Revisionell bedömning	10

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge de förtroendevalda revisorerna ett underlag för bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor nedan lämnas en sammanfattande revisionell bedömning.

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2018 är delvis uppfyllda. Kommunstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning och gör en jämförelse med tidigare års måluppfyllelse.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i allt väsentligt upprättade enligt god redovisningssed. Inga väsentliga avvikelser har påträffats.

2. *Inledning*

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelse som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. *Syfte och revisionsfrågor*

Revisorerna har till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

1. *Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?*
2. *Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?*
3. *Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?*

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning.

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats. Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för avfallsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande.

Granskningen omfattar att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då granskningen ej omfattar den totala redovisningen utesluts inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomienhet. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementering ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-19. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-03-26 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-04-09.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

Av årsredovisningen framgår förväntad utveckling inom kommunens olika verksamheter.

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Upplysningar lämnas om Södertörns Brandförsvarsförbund samt den kommunala koncernen innehållandes Ekerö kommun och det helägda dotterbolaget AB Ekerö Bostäder. I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Det finns ett separat avsnitt som rör framtidsutveckling (avsnitt "Framtidsutveckling") i kommunen där den förväntade utvecklingen och hur den förväntas påverka kommunens prioriteringar och ekonomi kommenteras. I förvaltningsberättelsen finns ett sammanfattande avsnitt om "Framåtblick" samt att det i respektive nämnds redogörelse finns ett avsnitt om framåtblick.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron redovisas för lång-och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelning. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen information till läsaren bl.a. om andel tillsvidareanställda, kommunens kompetensförsörjning m.m.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas, samt i viss omfattning även verksamhetsrelaterade nyckeltal. Olika typer av nyckeltal/verksamhetsmått finns även i nämndernas verksamhetsberättelser samt i ett separat avsnitt.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas, och upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. Sammantaget uppgick årets investeringar till 88,5 mnkr, vilket är 27,8 mnkr lägre än föregående år. Investeringsbudgeten för 2018 uppgick sammanlagt till 203,3 mnkr. I förhållande till investeringsbudget innebär årets utfall en avvikelse om +114,7 mnkr. Avsnittet inkluderar även exempel på investeringar under året.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen och i avsnittet "Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar". Vidare finns kostnadsposter redovisade per enhet för respektive nämnd. Upplysningar om eventuella orsaker till budgetavvikelser redovisas för samtliga nämnder och överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns. Nämndernas budgetavvikelser redovisas i tabellen nedan.

Uppställningen i årsredovisningen är indelad enligt budgettitlar inklusive interna transaktioner.

Nettokostnader, mnkr	Utfall	Budget	Avvikelse mnkr	Avvikelse %
Barn- och utbildningsnämnden	-835,3	-835,8	0,4	0%
Socialnämnden	-537,4	-531,9	-5,6	1,1%
Kultur- och fritidsnämnden	-48,3	-47,9	-0,4	0,8%
Byggnadsnämnden	-11,1	-9,9	-1,2	12,1%
Miljönämnden	-3	-3,3	0,3	-9,1%
Tekniska nämnden	-22,5	-16,2	-6,4	39,5%
Central politisk organisation	-12,5	-14,4	1,9	-13,2%
Revisionen	-0,9	-1,1	0,1	-9,1%
Överförmyndaren	-2,3	-3	0,7	-23,3%
Kommunstyrelsen				
Kommunstyrelsens verksamheter	-116,7	-116,2	-0,5	0,4%
KS – produktionsorganisation	-6,2	0	-6,2	N/A
Jmf. Störande intäkt - Försäkringsers.	25,1	0	25,1	N/A
Verksamhetens nettokostnader	-1 571,2	-1 579,6	8,4	-0,5%

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 1 571,2 mnkr, vilket är 8,4 mnkr lägre än budgeterat. Överskottet kan till stor del tillskrivas den jämförelsestörande intäkt i form av försäkringsersättning som kommunen erhållit för den nedbrunna förskolan på Drottningholm.

Tekniska nämnden redovisar ett relativt signifikant underskott. I årsredovisningen anges att 2,8 mnkr av dessa avser satsningar utöver budget som balanseras med öronmärkt eget kapital, 1,9 mnkr uppges även avse ytterligare kostnader för rivning av byggnader. Vi noterar att Tekniska nämnden har bedrivit verksamheten med underskott de senaste fyra åren, för år 2018 uppgår den negativa budgetavvikelsen till -6,4 mnkr, vilket är något under 2017 års underskott som uppgick till 6,9 mnkr

Byggnadsnämnden redovisar också en avvikelse mot budget om -1,2 mnkr (ca 12 %) av budget. Enligt årsredovisningen beror underskottet på att detaljplaneverksamheten redovisar negativ avvikelse med -2,4 mnkr.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller balanskravsutredning i enlighet med KRL. Årets resultat innebär att kommunen redovisar en ekonomi i balans för år 2018. Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt KRL 4:4 och KL 8:5 genom att kommunen i förvaltningsberättelsen gör en balanskravsutredning. Detta sker under avsnittet ”Ekonomisk ställning och finansiell analys”. Dessutom finns en balansutredande not till kommunens balansräkning.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 16,6 mnkr. Årets balanskravsresultat (efter ianspråktagande av tidigare öronmärkt eget kapital) uppgår till 23,9 mnkr. Ingen avsättning till RUR görs under året då kommunens resultat uppgår till lägstanivån om 1% som gäller för kommuner med positiv soliditet inklusive pensionsåtaganden inom linjen.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning under avsnittet ”Ekonomisk ställning och finansiell analys”. Analys görs bland annat av hur resultatet, soliditeten och självfinansieringsgraden av investeringar utvecklats de senaste fem åren.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi anser vidare att kommunens analys av den ekonomiska ställningen uppfyller kravet enligt KRL. Vidare anser vi att förvaltningsberättelsen har förbättrats jämfört med tidigare år, bland annat avseende redogörelse för väsentliga personalförhållanden. Den bör dock kompletteras med ytterligare information om den samlade verksamhetens utveckling i kommunkoncernen som helhet och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning i den kommunala koncernen för att fullt ut överensstämma med RKR 8.2.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2015 ett måldokument för mandatperioden 2014-2018 innehållande en vision med underliggande plattform och ett antal verksamhetsmål. Ekerö kommun har fem övergripande verksamhetsmål som samtliga beskrivs och utvärderas i årsredovisningen. I årsredovisning 2018 följs mandatperiodens mål upp slutligt.

3.2.1. Iakttagelser

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiella mål	Utfall 2018	Måloppfyllelse
Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 % och sträva mot 2 %.	1 %, vilket motsvarar 16,4 mnkr.	Uppfyllt
Investeringarna bör vara finansierade med egna medel.	Totalt 88,5 mnkr. Nyckeltal på balansdagen; 125,9 % i självfinansiering.	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att samtliga finansiella mål uppfylls, men att tendensen framåt bedöms vara negativ. Vidare framgår att periodens resultat är högre än det budgeterade resultatet. Periodens investeringar är däremot låga och ej i nivå med förväntan enligt budgetplaneringen.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens fem verksamhetsmål, varav ett är finansiellt och således redogörs för under föregående rubrik. De fyra övriga verksamhetsmålen innefattar följande områden:

- Skola och förskola
- Äldre medborgare och medborgare med funktionsnedsättning
- Medborgarperspektivet
- Samhällsutveckling

Ekerö kommun bedömer måluppfyllelsen på en skala från 1-4 där 1 är uppnått och 4 ej uppnått/ej startat. Av de fyra övergripande målen som återrapporteras i årsredovisningen så bedöms två mål vara uppfyllda med den matematiska bedömningen 1,2 och 1,3. Dessa mål är; "Äldre medborgare och medborgare med funktionsnedsättning" samt "Samhällsutveckling".

De två resterande målen anses inte vara helt uppnådda. För målområde "Skola och förskola" har det skett en negativ förflyttning från värde 1 (år 2017) till värde 2. För "Medborgarperspektivet" har det skett en positiv förflyttning från värde 2,3 (år 2017) till värde 1,7.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda. Utifrån årsredovisningens återrapportering bedömer vi att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2018 är delvis uppfyllda.

Kommunstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Det lämnas även en jämförelse med föregående år. Kommunstyrelsens samlade bedömning av verksamhetsmålen är att de har uppnåtts. Den samlade matematiska bedömningen över hur väl de fem målen är uppnådda för perioden visar värde 1,4.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter. Här redovisas i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 16,6 mnkr (20,7 mnkr) vilket innebär en positiv avvikelse mot budgeterat resultat med 7,0 mnkr. I förvaltningsberättelsens resultatavsnitt redogörs för de största budgetavvikelserna.

Resultaträkning, tkr	Utfall 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	323 601	287 778	35 823	299 954
Jämförelsestörande intäkter	30 933	3 600	27 333	7 471
Verksamhetens kostnader	-1 852 044	-1 794 594	-57 450	-1 736 557
Jämförelsestörande kostnad	-	-	-	-14 614
Avskrivningar	-73 695	-76 278	2 583	-69 349
Verksamhetens nettokostnader	-1 571 205	-1 579 594	8 389	-1 513 092
Skatteintäkter	1 498 044	1 498 320	-276	1 482 745
Generella statsbidrag och utjämning	102 797	105 780	-2 983	63 873
Finansiella intäkter	2 157	1 610	547	2 403
Finansiella kostnader	-15 153	-16 490	1 337	-15 223
Årets resultat	16 640	9 626	7 014	20 703

Vid granskningen av resultaträkningen har inga väsentliga avvikelser noterats som påverkar vår bedömning av räkenskaperna för år 2018.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Vid granskningen av balansräkningen har inga väsentliga avvikelser noterats som påverkar vår bedömning av räkenskaperna för år 2018.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

I vår granskning har vi inte noterat några väsentliga differenser mellan underliggande årsredovisningar och uppgifterna i koncernsammanställningen.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar i huvudsak tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör i huvudsak för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande väsentliga avvikelser från god redovisningssed har noterats:

Rekommendation m.m.	Efterlevnad	Avvikelse
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Förvaltningsberättelsen saknar viss information om den samlade verksamhetens utveckling och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.
RKR 12.1 Redovisning av immateriella tillgångar	Delvis	Noten är inte uppdelad på internt förvärvade och externt förvärvade immateriella tillgångar.

Vi har tidigare år noterat att det funnits risk för att kommunen inte uppfyller rekommendation 13.2 om Redovisning av hyres-/leasingavtal. Kommunen har historiskt sett redovisat all leasing som operationell leasing, vilket medfört att kostnaderna för leasingen gått direkt över resultaträkningen. Under 2018 har en inventering av en del väsentliga leasingavtal genomförts för att bedöma huruvida dessa ska redovisas som operationella eller finansiella leasingavtal. Efter utredningen konstaterades att genomgångna avtal ska redovisas som operationell leasing.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i allt väsentligt upprättade enligt god redovisningssed. Inga väsentliga avvikelser mot god redovisningssed har påträffats.

2019-03-28

Anders Hägg

Uppdragsledare

Richard Vahul

Projektledare